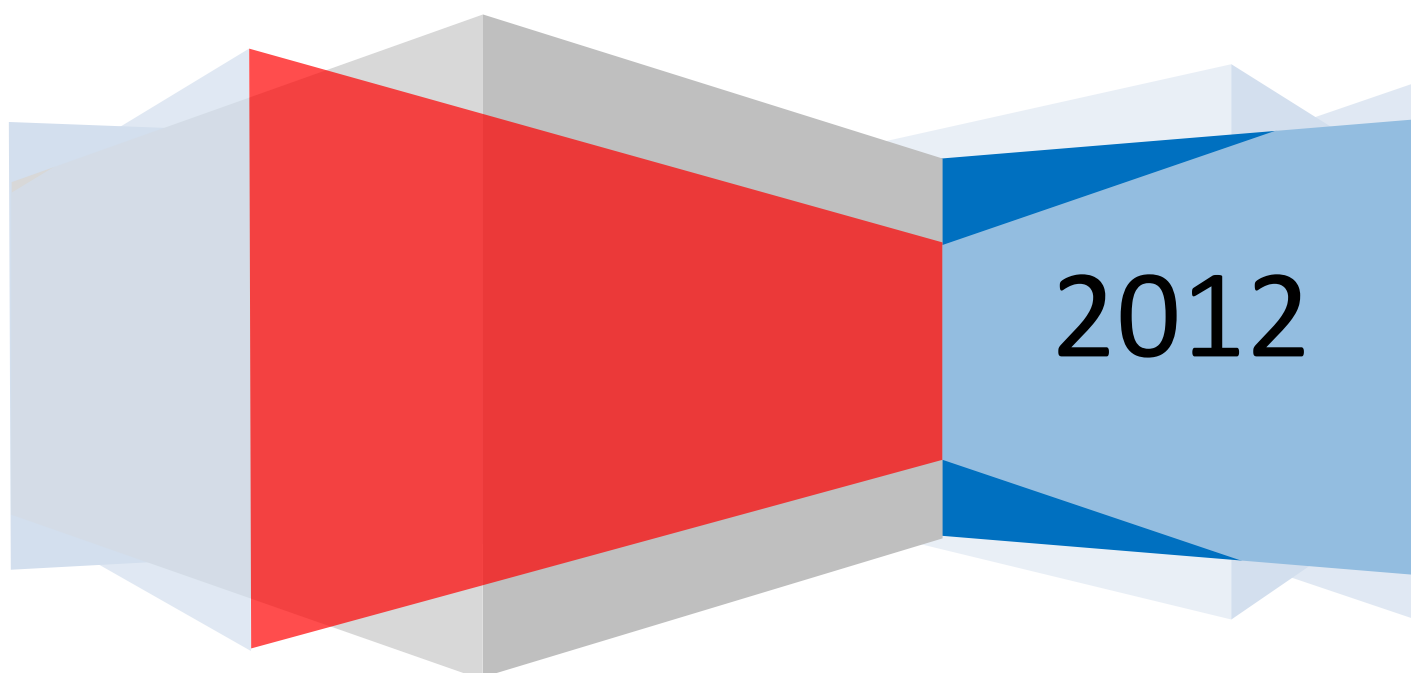

CENTRUM ANALIZ REGIONALNYCH
I LOKALNYCH

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2012

Województwo opolskie

Dr hab. prof. SGH Hanna Godlewska-Majkowska
Dr Agnieszka Komor
Dr Patrycjusz Zarębski
Mgr Magdalena Typa

Wstęp

Niniejszy raport powstał w wyniku zastosowania wyników badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. SGH dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycji.

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI) oceniają walory lokalizacyjne regionów. W wersji uproszczonej są obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Są to wskaźniki PAI1 odnoszące się do całości gospodarki regionalnej/narodowej (PAI1_GN) oraz do wybranych sekcji: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Oprócz tego są opracowane wskaźniki wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych tylko na tym poziomie województw lub makroregionów. Umożliwiają znacznie szerszy zakres kontekstu ocen ich atrakcyjności inwestycyjnej. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki (PAI2_C, PAI2_G, PAI2_I, PAI2_M).

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa: www.sgh.waw.pl/instytuty/ip, na stronie współpracującego z Instytutem Przedsiębiorstwa Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych: www.caril.edu.pl, a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa opolskiego

Województwo opolskie jest położone w południowo-zachodniej części Polski. Jest to region o bardzo intensywnym rolnictwie, dzięki czemu stanowi korzystne miejsce lokalizacji dla przemysłu spożywczego. Sprzyja temu nie tylko wysoki poziom kultury rolnej, ale i bardzo żyzne gleby. Opolszczyzna to region o długotrwałych tradycjach przemysłowych, szczególnie w dziedzinie przemysłu spożywczego, mineralnego, metalowego, maszynowego oraz chemicznego. Położenie przygraniczne oraz liczne przejścia graniczne (drogowe i kolejowe) predestynuje ten region do współpracy z Republiką Czeską oraz Niemcami.

Atuty województwa stanowią ponadto:

- Położenie na głównych krajowych i europejskich szlakach komunikacyjnych i transportowych (autostrada A 4),
- Doskonały dostęp do żeglugi śródlądowej, dzięki Odrze oraz kanałowi Gliwice-Kędzierzyn Koźle (port w Kędzierzynie jest największym portem śródlądowym w Polsce),
- Dobrze rozwinięta infrastruktura komunikacyjna, w tym dostęp do Internetu (województwo należy pod tym względem do przodujących w kraju),
- Obecność uczelni wyższych,
- Bogate zasoby dla przemysłu mineralnego - możliwość specjalizacji w sektorach wspierających przemysł budowlany,
- Wielokulturowość mieszkańców województwa, z czego wynika ich tolerancja i otwartość na napływ kapitału zagranicznego, cechę tę wzmacnia przynależność Opolszczyzny do Euroregionów Pradziad i Śląsk.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa opolskiego

Wyszczególnienie	Województwo opolskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2009 r. (zł/osoba)	28.761,0	35.210	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2011)	1.013.950	38.538.447	2,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2011 r. (osoby)	11.492	492.646	2,3%
Absolwenci szkół średnich w 2011 r. (osoby)	11.067	421.724	2,6%
Liczba pracujących (osoby stan na 31 XII 2011)	314.242	13.911.203	2,3%
Struktura pracujących w 2011 r.	Sektor rolniczy 11,9% Sektor przemysłowy 36,5% Sektor usługowy 51,6%	Sektor rolniczy 12,7% Sektor przemysłowy 30,6% Sektor usługowy 56,7%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2010 r. (mln zł)	749,9	61.600,3	1,2%

Kapitał spółek w 2010 r. (mln zł)	1.729,7	188.812,4	0,9%
Specjale strefy ekonomiczne w województwie			
- SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Kluczbork, gm. Namysłów, gm. Nysa, gm. Praszka, gm. Prudnik, gm. Skarbimierz, m. Opole, - SSE Katowicka, podstrefy: gm. Gogolin, gm. Kietrz, gm. Krapkowice, gm. Strzelce Opolskie, gm. Ujazd, m. Kędzierzyn-Koźle - SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Tułowice			
Wyróżniające oceny PAI_2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2			
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa C Handel klasa C		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Powiat m. Opole	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Brzeg (1), Opole (1), Kędzierzyn-Koźle (1), Zdzeszowice (3), Dobrzeń Wielki (2), Prudnik (3), Tułowice (2), Skarbimierz (2) , Namysłów (3), Gogolin (3)	
	Klasa B	Nysa (3), Chrzastowice (2), Kluczbork (3), Bierawa (2), Krapkowice (3), Ujazd (3), Niemodlin (3), Tarnów Opolski (2)	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo opolskie dostarczyło w 2009r. 2,2% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 28.761 zł, przy średniej dla Polski 35.210 zł. Wynik ten plasuje województwo na 11 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2009 wyniosła 160,2%, przy średniej dla Polski równej 168,5%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się niższym udziałem sektora usług (51,6%), podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 11,9% i 36,5% pracujących (GUS, BDR 2012).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2011 to 1.013.950 mieszkańców, co stanowiło 2,6% ludności Polski. W województwie dolnośląskim struktura wieku w roku 2010 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 13,4% osób, produkcyjny: 69,2% i poprodukcyjny: 17,4% (Polska analogicznie: 15,1%, 68,1% i 16,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2012 r. 13,1%, dla porównania w Polsce - 12,4%.¹ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2012 wyniosło 3.231,0 zł, czyli 87,6% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 6 uczelni wyższych, w których kształcą się 38,0 tys. studentów, czyli 2,2% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 3,1% uczniów województwa, natomiast do techników 2,6%.

¹ Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2012 r.) GUS.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: chemiczny rolno-spożywczy budowlany oraz pozostałe: energetyczny, maszynowy, metalowy, drzewny, surowców niemetalicznych.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 3 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Wałbrzyska, podstrefy: gm. Kluczbork, gm. Namysłów, gm. Nysa, gm. Praszka, gm. Prudnik, gm. Skarbimierz, m. Opole,
- SSE Katowicka, podstrefy: gm. Gogolin, gm. Kietrz, gm. Krapkowice, gm. Strzelce Opolskie, gm. Ujazd, m. Kędzierzyn-Koźle,
- SSE Starachowicka, podstrefa: gm. Tułowice.

2. Pozycja województwa na mapie atrakcyjności inwestycyjnej Polski

Województwo opolskie charakteryzuje się dość niską ogólną atrakcyjnością inwestycyjną, o czym świadczy przyznanie województwu klasy D wg wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI 2_GN.² Również ocena atrakcyjności inwestycyjnej rozpatrywanych sekcji kształtuje się poniżej średniej województw.

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, samofinansowanie JST oraz nakłady inwestycyjne. Region uzyskał ponadprzeciętne oceny wskaźników RAI dla gospodarki narodowej (klasa C) oraz sekcji handel i naprawy (klasa C) .

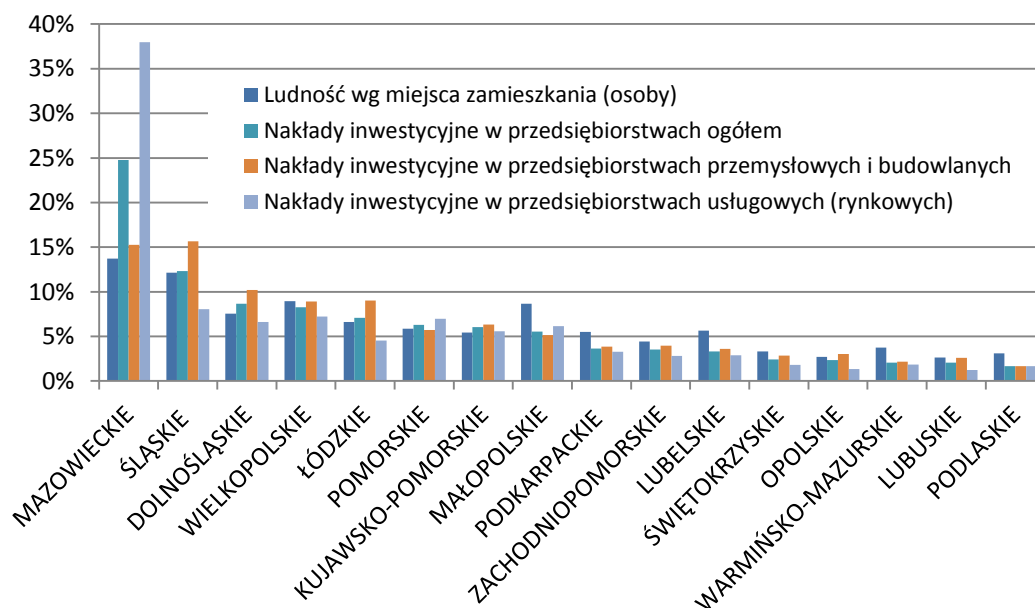
Potencjalna i rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna znalazła odzwierciedlenie w decyzjach inwestorów odnośnie przepływów kapitału. Ukazuje to rysunek 1.

Region opolski w roku 2010 zajął trzynaste miejsce w Polsce pod względem nakładów inwestycyjnych dokonywanych w przedsiębiorstwach (2,3 % jego wartości we wszystkich województwach). Jest to nieco za mało zważywszy na fakt, iż udział regionu w zaludnieniu kraju jest równy 2,7%. Dotyczy to jednak głównie przedsiębiorstw usługowych, gdyż udział Opolszczyzny w nakładach inwestycyjnych tego sektora stanowi zaledwie 1,4%. Województwo odznacza się natomiast wysokim udziałem w wartości nakładów inwestycyjnych dokonywanych w przedsiębiorstwach rolniczych (6,2%) oraz przemysłowych wraz z budowlanymi (3%). Przygraniczna lokalizacja oraz członkostwo w euroregionach stwarzają szansę wzrostu absorpcji inwestycji zagranicznych. W świetle danych dotyczących kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego należy jednak stwierdzić, iż szansa ta nie jest wystarczająco wykorzystana - por. rys. 2.

² Sekcja C - przemysł przetwórczy, sekcja G - handel i naprawy, sekcja I - hotele i restauracje, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie <http://www.investmazovia.com/metodyka.html>

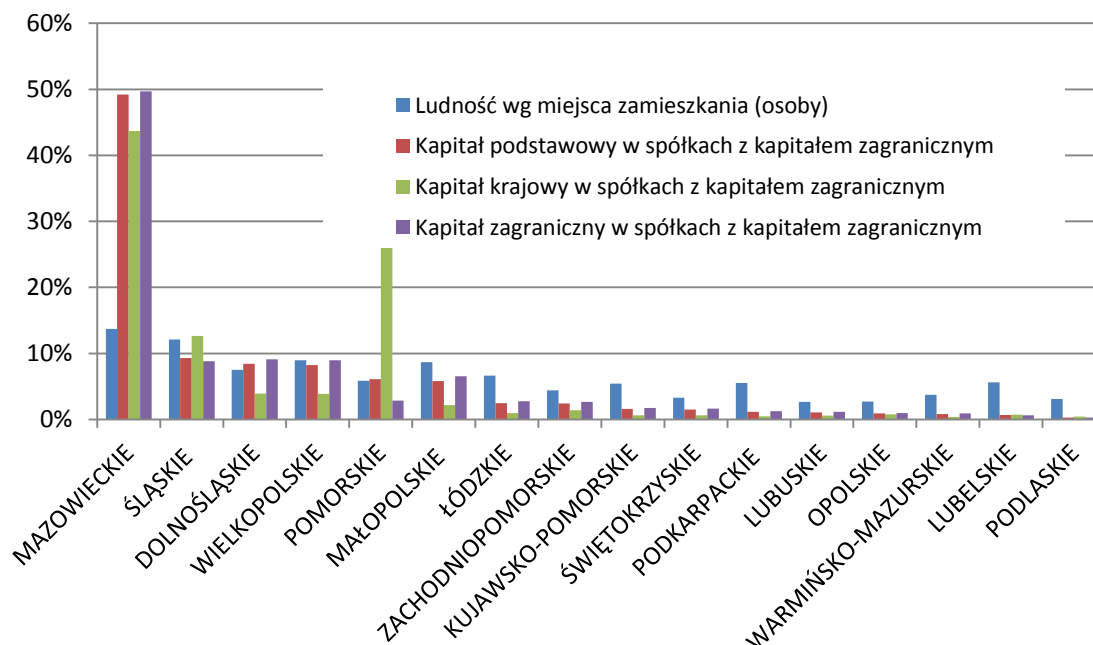
Rysunek 1. Struktura regionalna nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2010 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 23.10.2012)

Rysunek 2 Struktura regionalna kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego w 2010 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

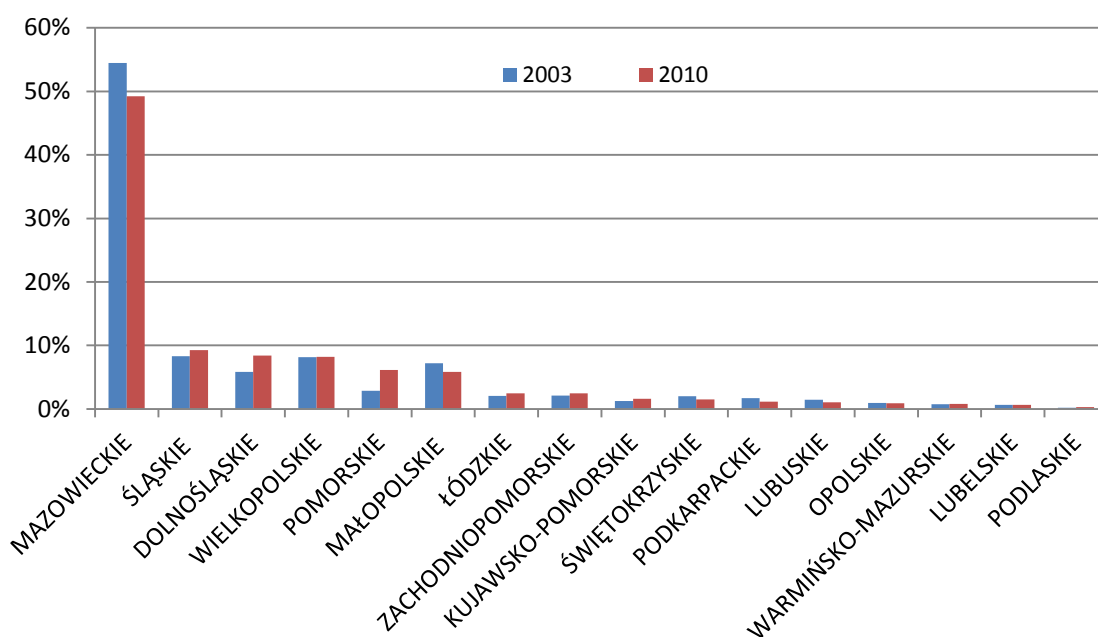
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 23.10.2012).

O ile udział tego województwa w zaludnieniu kraju sięga 3%, o tyle wartość kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego we wszystkich analizowanych przekrojach

stanowi zaledwie po 1% krajowego ich poziomu. W latach 2003-2009 słaba pozycja konkurencyjna na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych uległa niewielkiemu pogorszeniu i spadła z 1,0 do 0,9% - por. rys.3.

W latach 2003-2010 w województwie opolskim wzrosła liczba miejsc pracy w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego z 18,563 do 24,909 czyli o 34%. Była to dynamika nieco mniejsza niż przeciętnie w kraju (37%). Natomiast pozycja konkurencyjna mierzona udziałem w województwa liczbie pracujących w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego obniżyła się z 1,7% do 1,6%. Wskazuje to na niewykorzystywanie przez województwo kosztowych przewag konkurencyjnych związanych z czynnikiem pracy.

Rysunek 3. Pozycja konkurencyjna województw na rynku inwestycji z kapitałem zagranicznym wg wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2003 i 2010 (% wielkości krajowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, data pobrania 23.10.2012.

Szansą dla województwa opolskiego może być staranne przygotowanie terenów inwestycyjnych, przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do posiadanych walorów lokalizacyjnych.

3. Zróżnicowanie wewnętrzne atrakcyjności inwestycyjnej województw

Powiaty

Do najbardziej atrakcyjnych powiatów województwa opolskiego należy zaliczyć powiat m. Opole, z uwagi na uzyskanie klasy A potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich analizowanych sekcji gospodarki narodowej - patrz tab. 2.

Tabela 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa opolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

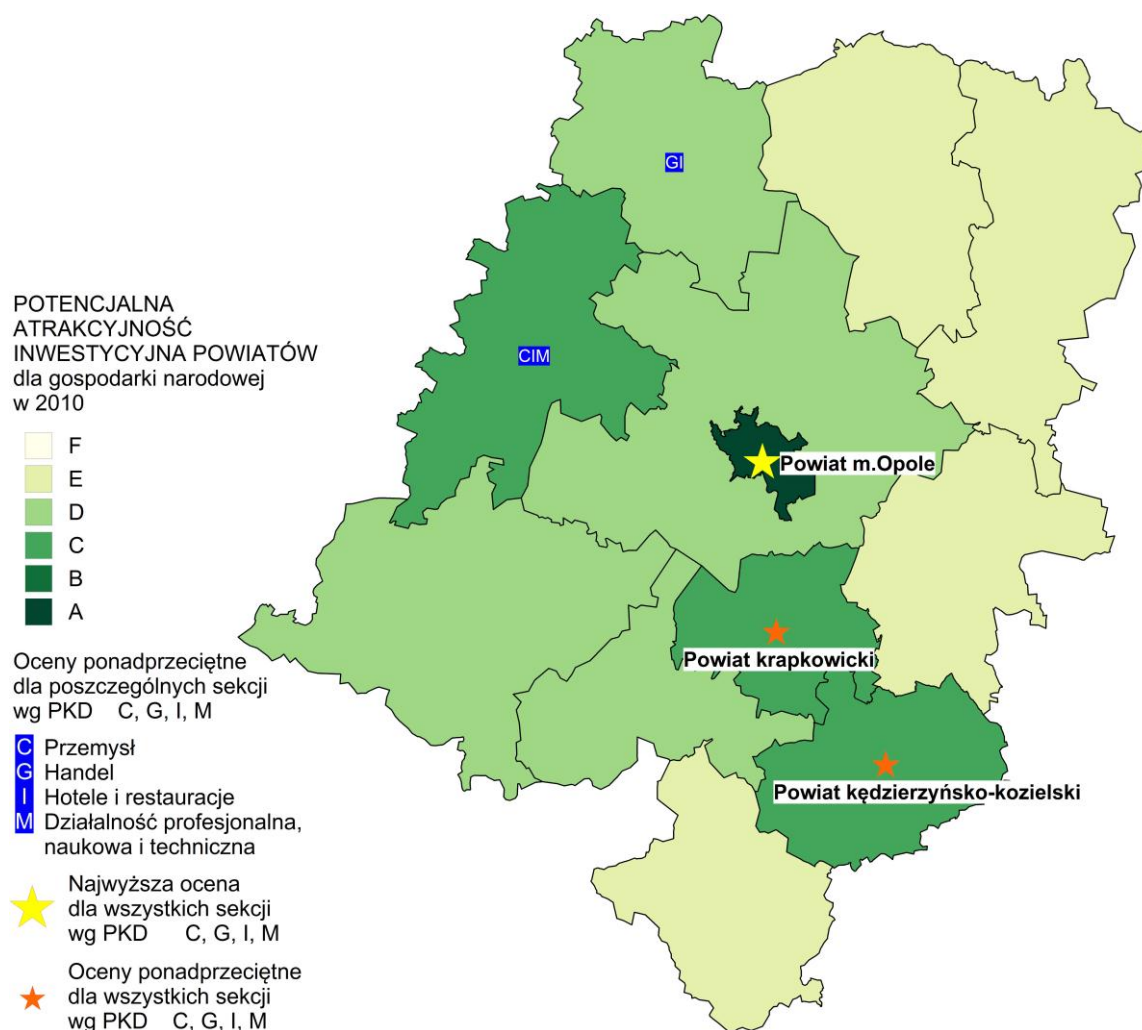
Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Powiat m. Opole	0,351	A	A	A	A	A
Powiat krapkowicki	0,280	C	B	B	C	C
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	0,270	C	C	C	C	C
Powiat brzeski	0,267	C	C	D	C	C

Źródło: opracowanie własne.

W odniesieniu do poniższych sekcji należy wyróżnić dodatkowo następujące powiaty:

- brzeski, kędzierzyńsko-kozielski (klasa C) dla sekcji C,
- namysłowski, kędzierzyńsko-kozielski (klasa C) dla sekcji G,
- brzeski, kędzierzyńsko-kozielski, krapkowicki (klasa C) dla sekcji I,
- brzeski, kędzierzyńsko-kozielski, krapkowicki (klasa C) dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa opolskiego zawiera rysunek 4.

Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. opolskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Źródło: opracowanie własne.

Gminy

Podobnie jak w przypadku powiatów, również atrakcyjność gmin wykazuje duże zróżnicowanie. Wśród najlepiej ocenionych znalazły się takie gminy jak: Brzeg (1), Opole (1), Kędzierzyn-Koźle (1), Zdzeszowice (3), Dobrzeń Wielki (2), Prudnik (3), Tułowice (2), Skarbimierz (2), Namysłów (3), Gogolin (3). Znalazło to także odzwierciedlenie w ich wysokich ocenach (A lub B) dla wszystkich analizowanych sekcji - por. tabela 3.

Tabela 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa opolskiego w dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Brzeg (1)	0,281	A	A	A	B	A
Opole (1)	0,261	A	A	A	A	A
Kędzierzyn-Koźle (1)	0,259	A	A	A	A	A
Zdzeszowice (3)	0,249	A	A	A	C	A
Dobrzeń Wielki (2)	0,238	A	A	A	B	A
Prudnik (3)	0,235	A	A	C	C	A
Tułowice (2)	0,234	A	A	A	B	A
Skarbimierz (2)	0,227	A	A	A	C	B
Namysłów (3)	0,226	A	A	A	A	B
Gogolin (3)	0,226	A	A	A	A	B

(1) – gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina wiejsko-miejska

Źródło: opracowanie własne.

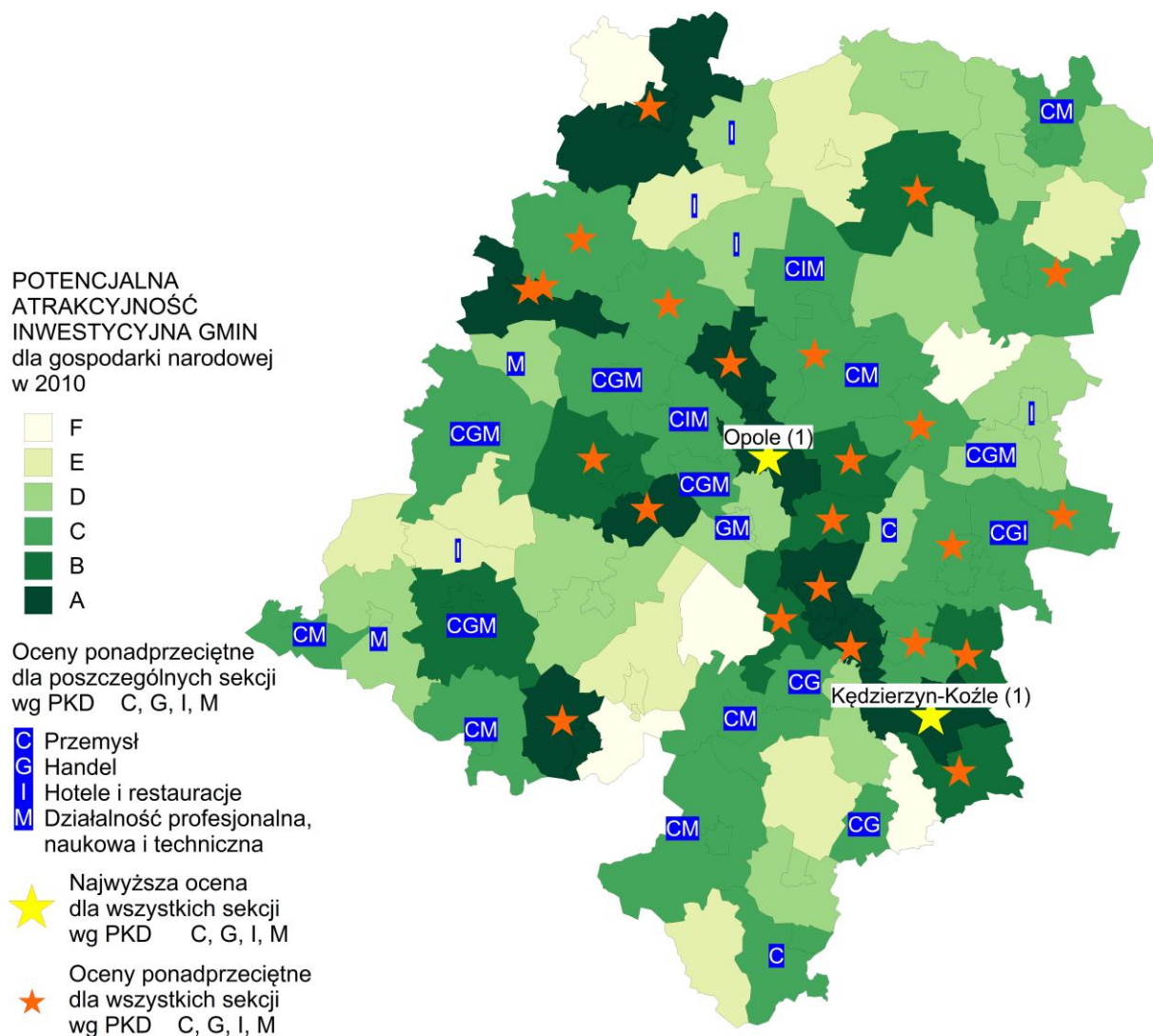
Atrakcyjne gminy to także gminy zaliczone do klasy B wg wskaźnika PAI1_GN, takie jak: Nysa (3), Chrząstowice (2), Kluczbork (3), Bierawa (2), Krapkowice (3), Ujazd (3), Niemodlin (3), Tarnów Opolski (2). Również i tę grupę gmin cechuje uniwersalność walorów lokalizacyjnych, dzięki czemu są atrakcyjne dla ogółu rozpatrywanych rodzajów działalności.

W odniesieniu do poszczególnych sekcji oprócz już wcześniej wymienionych należy wyróżnić następujące gminy klasy C:

- Grodków (3), Lewin Brzeski (3), Głuchołazy (3), Paczków (3), Głogówek (3), Głubczyce (3), Kietrz (3), Polska Cerekiew (2), Walce (2), Olesno (3), Praszka (3), Dąbrowa (2), Łubniany (2), Ozimek (3), Popielów (2), Turawa (2), Izbicko (2), Kolonowskie (3), Leśnica (3), Strzelce Opolskie (3), Zawadzkie (3) - dla sekcji C,
- Grodków (3), Lewin Brzeski (3), Prudnik (3), Polska Cerekiew (2), Walce (2), Olesno (3), Komprachcice (2), Niemodlin (3), Ozimek (3), Popielów (2), Prószków (3), Jemielnica (2), Kolonowskie (3), Leśnica (3) - dla sekcji G,
- Skarbimierz (2), Lubsza (2), Kluczbork (3), Domaszowice (2), Świerczów (2), Pakosławice (2), Prudnik (3), Bierawa (2), Zdzeszowice (3), Dobrodzień (3), Dąbrowa (2), Łubniany (2), Murów (2), Popielów (2), Tarnów Opolski (2), Jemielnica (2), Leśnica (3), Zawadzkie (3) - dla sekcji I,
- Grodków (3), Lewin Brzeski (3), Lubsza (2), Olszanka (2), Głuchołazy (3), Otmuchów (3), Paczków (3), Głogówek (3), Głubczyce (3), Bierawa (2), Praszka (3), Dąbrowa (2), Łubniany (2), Niemodlin (3), Popielów (2), Prószków (3), Turawa (2), Kolonowskie (3), Leśnica (3), Strzelce Opolskie (3), Ujazd (3), Zawadzkie (3) - dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa opolskiego zawiera rysunek 5.

Rysunek 5. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa opolskiego

Źródło: opracowanie własne.

4. Wsparcie instytucjonalne inwestora i przedsiębiorcy w województwie

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw. Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. następujące podmioty: Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości” w Opolu, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Politechnice Opolskiej, Kędzierzyńsko – Kozielski Park Przemysłowy, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Izba Gospodarcza „Śląsk” w Opolu, Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Opolu,

Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych, Opolska Izba Gospodarcza, Nyska Regionalna Izba Gospodarcza, Namysłowskie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych, Opolskie Centrum Transferu Innowacji, Ośrodek Innowacji NOT w Opolu, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytetu Opolskiego, Opolski Park Naukowo-Technologiczny, Izba Rzemieślnicza w Opolu, Manpower Brzeg, Adecco Poland Opole, Deloitte Biuro w Opolu.

Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości” w Opolu. W ramach Stowarzyszenia działa Inkubator Przedsiębiorczości, w którym na warunkach preferencyjnych oferowany jest wynajem powierzchni biurowych, magazynowych, warsztatowych i składowych oraz usługi wspierające biznes (m.in. usługi promocyjne oraz doradztwo prawne, finansowe i marketingowe). Stowarzyszenie prowadzi także Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości (pomoc finansowa dla osób bezrobotnych w formie pożyczek na rozpoczęcie bądź rozwijanie działalności gospodarczej) raz Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości (działalność szkoleniowa, doradcza i informacyjna). Oferta dla inwestorów obejmuje odpłatne usługi m.in. w zakresie: poszukiwania lokalizacji dla inwestycji; pomocy w kontaktach z administracją samorządową i rządową; przygotowania i obsługi procesu inwestycyjnego; poszukiwania kooperantów, podwykonawców i partnerów handlowych; wsparcia w uzyskiwaniu środków pomocowych z programów UE; przygotowania partnerstwa publiczno-prywatnego. Przy Stowarzyszeniu „Promocja Przedsiębiorczości” działa Enterprise Europe Network w Opolu, której zadaniem jest świadczenie usług na rzecz MŚP. Przedsiębiorcy mogą skorzystać z bezpłatnych usług informacyjnych, doradczych oraz szkoleniowych w zakresie prowadzenia wymiany towarowej i usługowej wewnątrz UE, wdrażania innowacji oraz nowych technologii, pozyskiwania finansowania na inwestycje. Udzielane jest także wsparcie w poszukiwaniu partnerów do współpracy, w tym m.in. istnieje możliwość dostępu do bazy ofert technologicznych i profili firm - Bulletin Board Service (BBS) oraz bazy danych współpracy biznesowej - Business Co-operation Database (BCD). (www.spp.opole.pl/, 01.10.2012.).

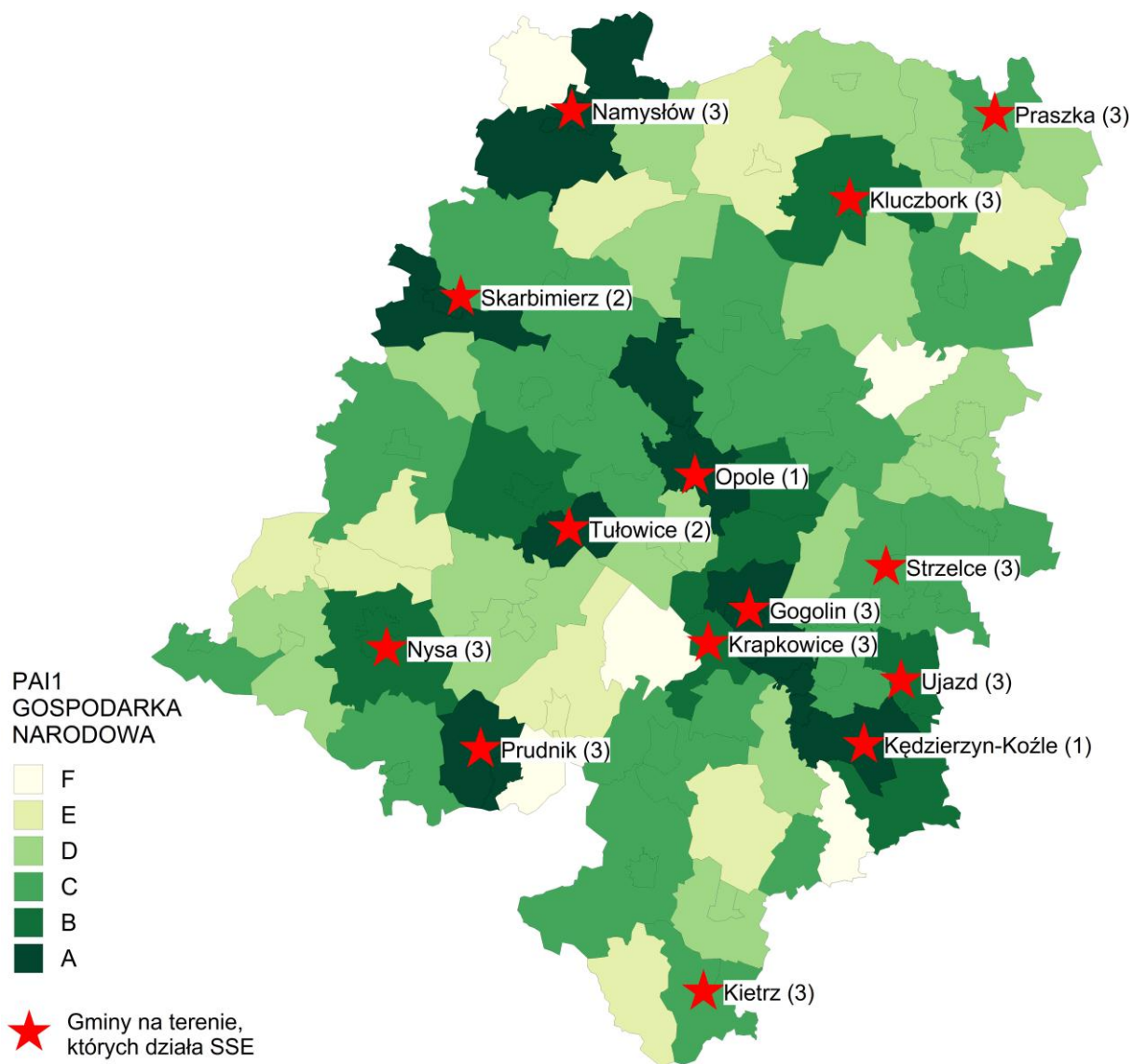
Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Politechnice Opolskiej. W ramach Inkubatora działa Bank prac dyplomowych, doktorskich i habilitacyjnych (baza zawiera opisy prac dyplomowych licencjackich, inżynierskich, magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych studentów i pracowników Politechniki Opolskiej) oraz Bank propozycji tematów prac dyplomowych (propozycje tematów prac dyplomowych zgłaszane przez przedsiębiorców, organizacje, urzędy, które po weryfikacji są prezentowane je potencjalnym promotorom i ich dyplomantom do naukowego opracowania). Celem inicjatywy „Nie piszemy prac na półkę” jest prezentowanie rozwiązań naukowych uczelni zgodnych z potrzebami przedsiębiorstw i gospodarki regionu, jak również umożliwienie studentom praktycznego wykorzystania, nabytej w trakcie studiów, wiedzy. (www.inkubator.po.opole.pl/, 01.10.2012.).

Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy Sp. z o.o. Oferta Parku obejmuje m.in. uzbrojone tereny inwestycyjne oraz wynajem pomieszczeń biurowych, produkcyjnych i magazynowych dla realizacji procesów produkcyjnych i działalności usługowej. Przedsiębiorcy mogą korzystać z usług centrum biurowego, usług doradczych i finansowych dla inwestorów Parku. W ramach Parku funkcjonuje centrum innowacyjności (Inkubator Technologiczny) – dostępne są tu pomieszczenia, infrastruktura, instalacje oraz usługi celem wsparcia procesów transferu technologii oraz komercjalizacji przedsięwzięć innowacyjnych. (www.kkpp.pl/, 01.10.2012.).

Specjalne strefy ekonomiczne w województwie opolskim - efekty funkcjonowania

Na terenie województwa opolskiego funkcjonują 3 specjalne strefy ekonomiczne: Katowicka, Wałbrzyska i Starachowicka. Do końca 2011 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 2 miast i 12 gmin (rys. 6).

Rysunek 6. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa opolskiego

Źródło: opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1996 w Strzelcach Opolskich, a kolejne po 2003 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2011 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 2,2 mld zł, co stanowi 3% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 2,3 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowi 1% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach.

Tab. 4. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na koniec 2011 r.

SSE/ Gmina	Wiodące sektory (nakłady inwestycyjne powyżej 20% nakładów inwestycyjnych w podstrefie)	Liczba nowych miejsc pracy	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł
Katowicka SSE, Gogolin (3)	Brak danych		
Katowicka SSE, Kędzierzyn-Koźle (1)	Brak danych		
Katowicka SSE, Kietrz (3)	Brak danych		
Wałbrzyska SSE, Kluczbork (3)	Maszyny i urządzenia	162	409,0
Katowicka SSE, Krapkowice (3)	Brak danych		
Wałbrzyska SSE, Namysłów (3)	Brak danych		
Wałbrzyska SSE, Nysa (3)	Wyroby z tworzyw sztucznych dla budownictwa	62	19,2
Wałbrzyska SSE, Opole (1)	Produkcja wyrobów jubilerskich i biżuterii	1	1,3
Wałbrzyska SSE, Praszka (3)	Maszyny i urządzenia	131	75,6
Wałbrzyska SSE, Prudnik (3)	Maszyny i urządzenia	11	5,3
Wałbrzyska SSE, Skarbimierz (2)	Artykuły spożywcze	1.111	1.251,9
Katowicka SSE, Strzelce Opolskie (3)	Przetwórstwo drewna	272	408,0
Starachowicka SSE, Tułowice (2)	Wyroby metalowe gotowe, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	575	60,9
Katowicka SSE, Ujazd (3)	Brak inwestorów		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PAIiIZ.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Skarbimierza, gdzie zainwestowali: Cadbury Polska Sp. z o. o. (HOLANDIA, Produkcja: gumy do żucia), Cadbury Sp. z o. o. (HOLANDIA, produkcja: wyroby czekoladowe), Keiper Polska Sp. z o.o. (NIEMCY, produkcja: struktur siedzeń do samochodów osobowych, szyn prowadząco - mocujących do siedzeń), FPS Polska Sp. z o.o. (NIEMCY, produkcja opakowań metalowych).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa opolskiego zakłada się pozyskiwanie inwestycji:

- Produkcyjnych, przede wszystkim zaawansowanych technologicznie i realizowanych we współpracy z instytucjami naukowymi oraz inwestycji usługowych zajmujących się gromadzeniem i przetwarzaniem danych, w przypadku Katowickiej SSE,
- Z branży przetwórstwa spożywczego, chemicznej, energetycznej, mineralnej, maszynowej, metalowej i meblarskiej, w przypadku Starachowickiej SSE,
- Z dziedziny logistyki, a także z tradycyjnych przemysłów województwa, tj. z branży meblarskiej i drzewnej, w przypadku Wałbrzyskiej SSE.

Gmina na 5

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej już po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz ocena kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin. Efektem badania jest ranking „Gmina na 5”, który nagradza tym tytułem jednostki samorządu terytorialnego wyróżniające się wysokim poziomem obsługi z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji. Badania prowadzone są metodą tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A wg rankingu PAI 2010.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem „Gminy na 5” wyróżniono 70 gmin, z czego 7 z terenu województwa opolskiego.

Tabela 5. Gminy województwa opolskiego nagrodzone tytułem Gminy na 5

Gmina	Powiat	Ocena witryn internetowych	Ocena korespondencji w języku polskim	Ocena korespondencji i w języku angielskim	Suma
Kędzierzyn-Koźle (1)	kędzierzyńsko-kozielski	9	5	0	14
Nysa (3)	nyski	9	0	4,5	13,5
Zdzieszowice (3)	krapkowicki	9	4	0	13
Prudnik (3)	prudnicki	8	5	0	13

Źródło: Opracowanie własne.

Strona internetowa gminy Kędzierzyn Koźle wyróżnia się na tle pozostałych elektronicznym biurem obsługi interesanta. Ponadto w odpowiedzi na korespondencję gminy Kędzierzyn-Koźle i Prudnik zaproponowały spotkanie w celu omówienia szczegółów dotyczących inwestycji oraz przekazania informacji o ew. wsparciu ze strony gminy. Nysa jako jedyna z wyróżnionych gmin z województwa opolskiego odpowiedziała na korespondencję w języku angielskim, prosząc o bardziej szczegółowe informacje w celu przygotowania stosownej oferty inwestycyjnej.

5. Mocne i słabe strony województwa

Województwo opolskie jest regionem o silnie zarysowanej specyfice, mającej wpływ na jego mocne i słabe strony. Jeśli dokonamy ich podziału w zależności od głównych uwarunkowań i czynników lokalizacji inwestycji, ujętych w mikroklimatach tworzących oceny potencjalnej i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, to można je pogrupować w mocne strony (mikroklimaty o ocenach A, B lub C) oraz słabe strony (mikroklimaty o ocenach D, E lub F) - patrz tabela 6.

Tabela 6. Mocne i słabe strony województwa opolskiego

Mocne strony województwa wg mikroklimatów IP SGH	Słabe strony województwa wg mikroklimatów IP SGH
Gospodarka narodowa	
Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat społeczny klasa C Mikroklimat innowacyjność klasa C Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa C Rentowność przedsiębiorstw klasa B Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat zasoby pracy klasa D Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa D Rentowność majątku trwałego klasa F Nakłady inwestycyjne klasa F
Przemysł kapitałochłonny	
Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat społeczny klasa B Mikroklimat innowacyjność klasa C Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa C	Mikroklimat zasoby pracy klasa E Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D
Przemysł pracochłonny	
Mikroklimat zasoby pracy klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa A Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa C	Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D
Handel	
Mikroklimat społeczny klasa C Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa C Samofinansowanie jst klasa C Nakłady inwestycyjne klasa C	Mikroklimat zasoby pracy klasa D Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa E Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa D

Turystyka	
Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat społeczny klasa A Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat zasoby pracy klasa E Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa E Mikroklimat rynkowy klasa E Mikroklimat administracja klasa D Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa F
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	
Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat społeczny klasa C Rentowność majątku trwałego klasa C Samofinansowanie jst klasa C	Mikroklimat zasoby pracy klasa D Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa D Mikroklimat innowacyjność klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa F

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań Instytutu Przedsiębiorstwa SGH.

ANEKS

Rysunek 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna dla gospodarki narodowej w 2010

- klasa F
- klasa E
- klasa D
- klasa C
- klasa B
- klasa A

Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna sekcje wg PKD C G I M

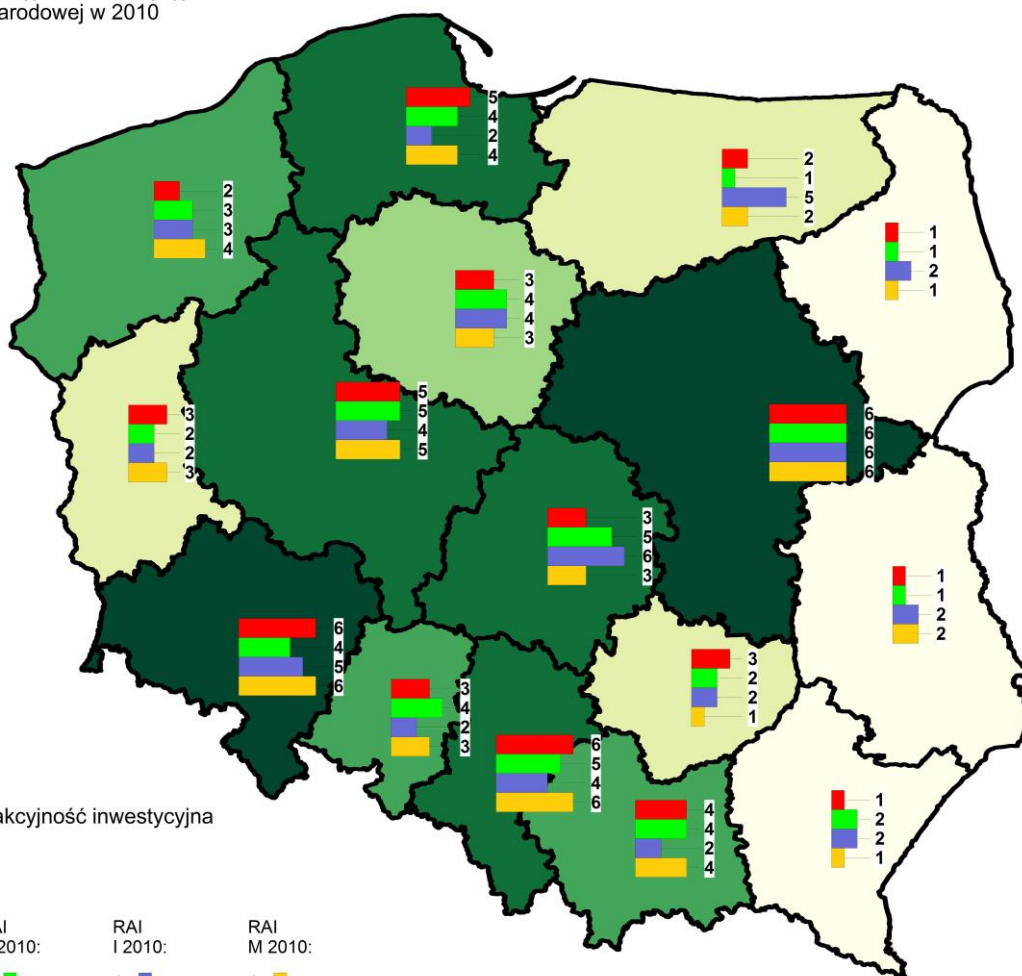
PAI 2
C K 2010:	PAI 2
C P 2010:	PAI 2
G 2010:	PAI 2
I 2010:	PAI 2
M 2010:
1
6	1
6	1
6	1
6	1
6

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna
dla gospodarki narodowej w 2010

klasa F
klasa E
klasa D
klasa C
klasa B
klasa A

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Zbiorne zestawienie wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej dla województw

Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	ŁÓDZKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE
PAI1 GN	A	E	F	C	D	C	A	E	D	E	B	A	F	D	B	C
PAI2 GN	A	E	F	D	C	B	A	D	D	E	C	A	F	E	C	D
RAI GN	A	D	F	E	B	C	A	C	F	F	B	B	E	E	B	C
PAI1 C	A	D	F	C	C	C	A	D	E	E	B	A	F	E	C	C
PAI2 C KAPITAŁ	A	E	F	D	D	B	A	D	D	E	B	A	F	F	C	E
PAI2 C PRACA	B	D	F	D	C	B	A	E	E	F	C	A	E	E	C	D
RAI C	A	D	F	D	D	C	A	D	F	F	B	A	D	E	B	E
PAI1 G	A	E	F	C	D	B	A	D	E	F	B	A	F	C	C	C
PAI2 G	B	C	F	E	C	B	A	D	E	E	C	A	F	E	B	D
RAI G	C	C	F	E	B	C	A	C	E	F	C	B	E	F	B	D
PAI1 I	B	E	F	B	E	B	A	E	D	E	B	D	F	B	C	A
PAI2 I	A	E	F	C	E	B	A	E	E	E	B	D	F	C	C	A
RAI I	B	C	E	E	A	E	A	E	E	E	E	C	E	B	C	D
PAI1 M	A	E	F	C	D	C	A	D	D	F	B	B	F	D	B	C
PAI2 M	A	E	E	D	D	C	A	D	D	E	C	B	F	E	C	D
RAI M	A	D	E	D	D	C	A	D	F	F	C	A	F	E	B	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tablica 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa opolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Powiat m. Opole	0,351	A	A	A	A	A
Powiat krapkowicki	0,280	C	B	B	C	C
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	0,270	C	C	C	C	C
Powiat brzeski	0,267	C	C	D	C	C

Źródło: jak do tab. 1.

Tablica 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa opolskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Brzeg (1)	0,281	A	A	A	B	A
Opole (1)	0,261	A	A	A	A	A
Kędzierzyn-Koźle (1)	0,259	A	A	A	A	A
Zdzieszowice (3)	0,249	A	A	A	C	A
Dobrzeń Wielki (2)	0,238	A	A	A	B	A
Prudnik (3)	0,235	A	A	C	C	A
Tułowice (2)	0,234	A	A	A	B	A
Skarbimierz (2)	0,227	A	A	A	C	B
Namysłów (3)	0,226	A	A	A	A	B
Gogolin (3)	0,226	A	A	A	A	B
Nysa (3)	0,220	B	B	B	D	A
Chrzastowice (2)	0,215	B	B	B	B	B
Kluczbork (3)	0,214	B	B	B	C	B
Bierawa (2)	0,211	B	B	B	C	C
Krapkowice (3)	0,211	B	B	B	B	A
Ujazd (3)	0,210	B	B	B	B	C
Niemodlin (3)	0,204	B	B	C	A	C
Tarnów Opolski (2)	0,204	B	B	B	C	B

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2012).